

Heffing afvalwater : meer hergebruik - vervuiler betaalt

Op 20 oktober 2023 verschenen een aantal wijzigingen aan het uitvoeringsbesluit van het Waterwetboek in het Belgisch Staatsblad.

Samen met een eerdere wijziging, gepubliceerd op 6 oktober, wil de overheid hergebruik stimuleren. Hiervoor werden een aantal financiële obstakels in de wetgeving heffingen weggewerkt.

Tegelijk heeft ze, door onder andere de bemonsteringscampagnes te optimaliseren, de afvalwaterheffing beter afgestemd op het “vervuiler betaalt”-principe.

Algemeen

Op 20 oktober 2023 verschenen een aantal wijzigingen aan het uitvoeringsbesluit van het decreet integraal waterbeleid / Waterwetboek (het besluit van 8 september 2023) in het Belgisch Staatsblad. Deze zijn van kracht sinds 01/01/2024.

Hieronder vermelden we een aantal punten die van belang zijn bij de uitvoering van de meetcampagne vanaf het werkjaar 2024 en voor het gebruik van de meetresultaten in de aangifte heffing afvalwater vanaf het aanslagjaar 2025.

Op 6 oktober 2023 verscheen ook het Besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2023 ‘houdende reglementering inzake de kwaliteit en de productie, de levering en het gebruik van teruggewonnen water’, teneinde hergebruik van afvalwater te bevorderen.

Tenslotte zijn er ook nog een aantal belangrijke wijzigingen opgenomen in het Programmadecreet voor de begroting van 2024, deze verschenen in het Belgisch Staatsblad van 29 december 2023.

In deze milieufiche focussen we ons eerst op de veranderingen aan de verplichtingen, daarna op de bepalingen die hergebruik willen stimuleren.

Wijzigingen meetcampagne afvalwater

De heffing op de waterverontreiniging voor kleinere lozers wordt op dit moment meestal forfaitair bepaald op basis van een sectoreigen omzettingscoëfficiënt. Enkele vereenvoudigingen maken dat heffingsplichtigen vaker zullen kiezen voor de *uitgebreide berekeningsmethode*, waarbij de individuele heffing wordt berekend op basis van een meet- en bemonsteringscampagne.

Volgende wijzigingen zijn van belang bij de uitvoering van de meetcampagne en het gebruik van de meetresultaten:

1. De verplichting om de meetcampagne uit te voeren in ‘de maand met grootste bedrijvigheid’ wordt geschrapt. Het blijft weliswaar de bedoeling om te meten in de perioden met de grootste vervuiling. Met deze aanpassing kunnen er eventueel meerdere meetcampagnes doorheen het jaar uitgevoerd worden, waardoor de werkelijke vervuiling beter benaderd wordt. De gevolgen van een tijdelijke zwaardere vervuiling kunnen zo gemilderd worden.
2. De duur van de meetcampagnes voor bedrijven wordt aangepast aan het aantal vervuilingseenheden (VE) van de laatst vastgestelde heffing:

Minimum duur	VE
1 dag	< 50 VE
2 dagen	50 ≥ VE < 100
3 dagen	100 ≥ VE < 250
5 dagen	≥ 250

De monsternemingen worden uitgevoerd over een periode van op elkaar volgende etmalen van lozing.

Vanaf 2024 is het ook mogelijk om de meet- en bemonsterings-campagne maandoverschrijdend te doen in geval van problemen tijdens een meetcampagne op het einde van de maand.

3. Melden van de geplande uitvoering van de meetcampagne moet gebeuren uiterlijk de 20ste van de maand voorafgaand aan de maand waarin de monsterneming zal gebeuren. Tot nu was dit 10 werkdagen voor het begin van de maand waarin de monsterneming ging starten.
4. De meet- en bemonsteringsresultaten van de uitgevoerde campagne dienen binnen de 2 maanden na de eerste monsternamedag aan de tegenpartij medegedeeld te worden wanneer de heffingsplichtige en/of de Vlaamse Milieu-maatschappij die wenst te gebruiken bij de berekening van de heffing (voorheen was dit binnen de 30 werkdagen). De kennisgeving van de resultaten zal verlopen via het labo (in XML-file). Via de website van VMM zullen de resultaten geraadpleegd kunnen worden.
5. De parameters kunnen nu ook bepaald worden d.m.v. schepmonsters genomen door de VMM, een toezichter van de afdeling Handhaving of door de heffingsplichtige.
6. Er dienen enkel nog contrastalen ter beschikking gesteld te worden door het erkende laboratorium op schriftelijk verzoek van de VMM (uiterlijk bij het begin van de monsternemingen).

7. Meermaals gebruik mogelijk van dezelfde monsternemingen bij kleine vuilvracht:

De resultaten van de monsternemingen bij een totale vuilvracht < 50 VE, kunnen worden gebruikt voor de berekening van de heffing voor het beschouwde heffingsjaar en de twee daaropvolgende jaren.

De resultaten van de monsternemingen waarbij vuilvracht tussen 50 en 100 VE, kunnen worden gebruikt voor de berekening van de heffing voor het beschouwde heffingsjaar en het daaropvolgende jaar.

Uiteraard dienen de productieprocessen en waterbalansen dan dezelfde gebleven zijn.

Andere aanpassingen om de heffing meer te doen overeenkomen met de werkelijke vervuiling:

- De vaststellingen van de toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving en de resultaten van schepmonsters worden gebruikt bij de berekening van de heffing voor periodes van onvergunde lozing.
- Het nullozerstatuut wordt toegekend vanaf de dag waarop de VMM vaststelt dat aan alle voorwaarden is voldaan. Het statuut geldt vervolgens voor tien jaar vanaf de dag van de toekenning van het nullozerstatuut. Voorheen gold het nullozerstatuut pas vanaf het volgende heffingsjaar.
- De mogelijkheid wordt ingevoerd om tellerstanden van vroegere of latere periodes te gebruiken als basis voor periodes zonder tellerstanden. Een beoordeling en berekening op dagbasis leunt daarbij ook nauwer aan bij de realiteit.

Hergebruik gezuiverd effluent WZI

Op 6 oktober verscheen ook het Besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2023 houdende reglementering inzake de kwaliteit en de productie, de levering en het gebruik van teruggewonnen water.

Ook hierover een toelichting.

Om de droogteproblematiek aan te pakken, wil de EU het oppompen van grondwater voorbehouden voor drinkwater. Voor het irrigeren van landbouwgewassen moet meer en meer gebruik gemaakt worden van gezuiverd stedelijk afvalwater. De Europese verordening 2020/741 van 25 mei 2020 heeft minimumeisen opgelegd voor de kwaliteit van teruggewonnen water, een verplichte monitoring en controles, en maatregelen van risicobeheer. Deze worden in dit besluit overgenomen. Om de uitdagingen rond watergebruik aan te gaan, gaat het besluit van 14 juli 2023 qua toepassingsgebied echter verder dan enkel de implementatie van de verordening.

Het besluit, een uitvoeringsbesluit van het Waterwetboek, voorziet:

- dat voor irrigatie en beregening voor land- en tuinbouwtoepassingen het teruggewonnen water niet enkel afkomstig kan zijn van rioolwaterzuiverings-effluent, maar ook van industrieel afvalwater;
- dat voor irrigatie en beregening voor niet land- en tuinbouwactiviteiten ook gebruik gemaakt kan worden van teruggewonnen water;
- dat teruggewonnen water ook ingezet kan worden voor activiteiten in open lucht in het kader van een openbare dienst (zoals bv. veegwagens,...).

De toelating voor productie, levering en het gebruik van teruggewonnen water voor irrigatie- en beregeningstoepassingen voor land- en tuinbouw moet aangevraagd worden bij de bevoegde autoriteit (VMM). Bij de aanvraag moet steeds een risicobeheerplan toegevoegd worden. De vereisten zijn anders bij teruggewonnen water dat afkomstig is van een RWZI dan bij teruggewonnen water afkomstig van

bedrijfsafvalwater. De maximale beoordelingstermijn is vastgelegd op 90 dagen.

Er wordt ook voorzien in een vrijstelling van de heffing op de waterverontreiniging (zie verder) en in een soepelere procedure in droogteperiodes, doch enkel wanneer het teruggewonnen water afkomstig is van bedrijfsafvalwater.

Voordelen voor de heffingsplichtige

De leverancier en de gebruiker van gezuiverd afvalwater krijgen dus ook een heffingsvoordeel. Dit is opgenomen in het programmadecreet van 22 december 2023 (BS 29/12/2023).

Vrijstelling/vermindering van de heffing op de waterverontreiniging

Elke heffingsplichtige die het geheel of een gedeelte van zijn afvalwater via een vaste constructie ter beschikking stelt aan een andere heffingsplichtige, wordt voor het aangeboden volume circulair afvalwater vrijgesteld van de heffing op de waterverontreiniging. Dit wordt toegekend door de VMM als voldaan wordt aan de volgende voorwaarden zoals opgenomen in het Waterwetboek:

- Er moet een schriftelijke overeenkomst zijn tussen aanbieder en ontvanger van het afvalwater conform het model dat VMM ter beschikking stelt. De overeenkomst, ondertekend door beide partijen wordt door de aanbieder bezorgd aan de VMM.
- De samenstelling van het aangeboden circulair afvalwater wordt bij de aanvang van de uitwisseling bepaald aan de hand van een schepstaal dat een erkend labo neemt en analyseert.
- Het aangeboden circulair afvalwater dient gedurende het volledige jaar vóór het heffingsjaar aan de hand van een verzegelde continu debietmeter met registratie vastgesteld te worden;
- De ontvanger van het circulair afvalwater moet jaarlijks een bemonstering en analyse van de

volledige bedrijfsafvalwaterstroom uitvoeren.
(Voor een aantal categorieën is hierop een uitzondering).

Ook voor het gebruik als bluswater door de openbare brandweer krijgt de aanbieder vanaf het heffingsjaar 2024 een vrijstelling van de heffing voor alternatieve waterbronnen.

Tevens kan de ontvanger, bij gebruik van RWZI-effluent (gezuiverd afvalwater van een rioolwaterzuiveringsinstallatie) de vuilvracht die al in het RWZI-effluent aanwezig is, in mindering brengen van de eigen geloosde vuilvracht in oppervlaktewater.

Inlichtingen

Voor verdere info en/of invulling van deze wetgeving gericht op uw specifieke situatie of geplande investeringen kan u steeds terecht bij Antea Group.

Geert T'Kindt +32 (0)498 90 27 47

Geert.tkindt@anteagroup.be

Marleen Verbruggen +32 (0)3 221 55 26

marleen.verbruggen@anteagroup.be

Patricia Ovaere +32 (0)498 90 27 13

Patricia.ovaere@anteagroup.be

Hierbij willen we ook aangeven dat Antea Group lid is van AWS (Alliance for Water Stewardship – zie [AWS](#)) – die zich focust op o.a. het duurzaam watergebruik en de risicobeheersing in de hele keten.

